

Hankkeen tehtävien tilannekatsaus

Tuula Lybeck
9.2.2023

Seurantaryhmä 1/2023

VALTIONAVUSTUKSET
STATSUNDERSTÖD

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Säädösasiat

Uusi lainsäädäntö tuli voimaan vuoden 2023 alussa

- Valtionavustuslaki 688/2001: Uusi 6 a luku Valtionavustustoiminnan tietovaranto ([1075/2022](#))
- Laki valtiokonttorista 305/1991: Uudet tietovarantoa ja siihen sisältyviä palveluja koskevat tehtävät ([1076/2022](#))
- Valtioneuvoston asetus valtionavustustoiminnan tietovarantoon tallennettavista vähimmäistiedoista sekä valtionavustustietojen julkaisemisen ja käytön palvelussa julkaistavasta tietoaineistosta ([1394/2022](#))
 - Vähimmäistietojen toimittaminen
 - Tutkiavustuksia.fi-palvelussa julkaistavat tiedot
- VK:n koordinoimana tuetaan va-viranomaisia vähimmäistietojen toimittamista koskevan veloitteen toimeenpanoon valmistautumisessa. VM tukee säännösten soveltamisen ja avustusten ja avustuslajien tunnistamiseen liittyvissä kysymyksissä.
 - VM:n ja VK:n yhteinen ohje
- Aikataulu: käynnistyy toimittamisveloitetta koskevalla VM:n infokirjeellä 01/2023, jossa pyydetty va-viranomaisia nimeämään yhdyshenkilö Valtiokonttorille

Valtionavustuslain seuraava lainsäädäntöuudistus

- Alustavat keskustelut käynnissä VM:ssä. Hankkeen näkökulmasta tuotu esille erityisesti hankkeessa esille nousseet muutostarpeet.
- Aikataulu: v. 2023 -

Valtionavustuslain käännettäminen englanniksi

- UM:n aloitteesta VM tilaa käännöstyön VNK:n kielipalvelujen kautta
- Aikataulu: valmistuu helmikuussa 2023

Hyvän hallinnon menettelytavat: Avustusten hallinnon oppaat

- **Toimintamalliopas 2.0 (VM)**
 - Päivitetään opas valmennuksissa ja hakijaryhmäkohtaisessa jaostustyössä saatujen lisätietojen perusteella
 - Aikataulu: helmikuu 2023
- **Valtionavustusten hallinnon hyvät käytännöt -opas (VM)**
 - Kuvataan lainsäädäntö, talous ja hallintomenettely valtionavustusasioissa
 - Aikataulu: ensimmäinen versio valmis 01/2023, jatkokäsittely lainsäädäntöjaostossa, käsittely ohryssä myöhemmin keväällä 2023
- **Valvontaopas (VM) kts. Diat lopussa**
 - Valvontamallin tavoitteena on luoda uusi lähestymistapa valtionavustusten valvontatyöhön, jossa ennakkoinnin merkitys korostuu.
 - Aikataulu: esitellään ohryssä 01/2023; valmistelu yhteistyössä BDO:n asiantuntijan kanssa päättyi 12/2022
- **Tietojärjestelmän toiminnallisuksien kuvaus –opas (VK)**
 - Kuvataan toiminnallisuksia ja konfiguroitavuutta, jotta tulevat käyttäjät saavat yleisnäkymää tietojärjestelmän logiikasta. Toiminnallinen määrittelytiimi valmistelee
 - Aikataulu: ensimmäinen versio valmis 02/2023, täydentyy kehitystyön edistyessä
- **Haeavustuksia.fi ja Hallinnoiavustuksia.fi palvelujen käyttäjien käyttöohjeet (VK)**
 - Aikataulu: Jatkuva tehtävä palvelujen kehitystyön edetessä kun uusi toiminnallisuksia otetaan käyttöön
- HUOM. Oppaiden eri osuudet valmistuvat eri aikatauluissa ja ne rikastuvat/päivitetään kehitystyön edetessä.
- Suunnitellaan julkaisukanava, joka olisi käytössä hankkeen jälkeenkin.

Hankkeen hallittu Exit-suunnitelma

- Hankkeen toimintasuunnitelma vuodeksi 2023
 - Aikataulutetaan, vastuutetaan ja priorisoidaan tehtävät tavoite- ja kehityskeskustelujen yhteydessä
 - Hankkeen alasajo
 - Aikataulu: Suunnitelma valmis viikolla 7
- Kuvataan tehtävät, joita ei ehditä tehdä hankekaudella
 - Huomioidaan valtionavustustoiminnan strategisen ohjausroolin mukaiset tehtävät vuodesta 2024 eteenpäin

Tutkimusjaoston tilanneraportti

Raportointijakson tuotokset

- **Tutkimus- ja teknologiainfrastruktuuriin** liittyviä kysymyksiä koskeva aineisto on koostettu
- **Saajien tunnistanut haasteita** laskentamalleihin liittyen
- Tietovarantojen määrittelytyön osalta jaostossa tarkastellaan **vakioehtoja ja vaikutusketjua**

Seuraavan jakson tehtävät

- **Talouden yhtenäistäminen** (mm. omavastuuosuudet, in kind (maksutta käyttöön saadut resurssit), talouskäsitteistö)
- Valtionavustustoiminnan **tietovarantojen rajapinnat**
- Tietovarantojen määrittelytyö: **avustuspäätökset**
- Tutkimusrahoitukseen liittyvien **käsitteiden määrittelyä** on jatkettu VK:n kanssa yhteistyössä. Ehdotusta käsitellään maaliskuun kokouksessa.
- Työn alle on otettu myös jaoston **loppuraportin** luonnostelu ja **kehittämisehdotusten koonti**

Poikkeamat, esteet tai muutostarpeet

Haasteet, ongelmat, ja tunnistetut muutokset riippuvuuksissa tai riskeissä

- Jaoston työn riskitilannetta päivitetään tammikuun kokouksessa

Henkilöhakijajaoston tilanneraportti

Raportointijakson tuotokset • Selvityksestä ja sitä koskevasta raporttiluonnoksesta annettiin 21 lausuntoa. Lausuntoja oli mahdollista antaa 9.12.2022–13.1.2023 välisenä aikana lausuntopalvelussa.• Lausuntoyhteenveto on kirjoitettu.• Raportti on viimeistelty lausuntopalautteen perusteella.	Seuraavan jakson tehtävät • Raportin julkaisun valmistelu.• Raportin julkaisua koskeva viestintä (mm. Valtionavustukset-uutiskirjeartikkeli)• Jaostotyön arviointi ja reflektointi sekä päättäminen
Poikkeamat, esteet tai muutostarpeet • Jaostotyön päättämistä koskevia esteitä ei ole havaittu.	Haasteet, ongelmat, ja tunnistetut muutokset riippuvuuksissa tai riskeissä • Raporttia on hyödynnetty alettaessa laatia tutkimusorganisaatioille myönnettäviä valtionavustuksia ja niihin liittyviä käytäntöjä koskevaa raporttiluonnosta.• Valmistelu on otettu huomioon suunniteltaessa valtionavustushankkeessa toimivan yritysjaoston työtä.

Järjestötyöryhmän tilanneraportti

Raportointijakson tuotokset • Järjestöjen varainhankinnan avustaminen ja tukeminen valtionavustustoiminnassa -selvitys julkaistiin lausuntopalvelussa suunnitellusti.• Lausunnot pyydettiin antamaan 3.1.2023–9.2.2023 välisenä aikana.	Seuraavan jakson tehtävät • Lausuntoyhteenvedon laatiminen• Raportin viimeisteleminen ja julkaiseminen• Järjestötiedon ja tietovarantojen kartoittaminen
Poikkeamat, esteet tai muutostarpeet • Työskentelyssä ei ole huomattu merkittäviä poikkeamia tai muutoksia.	Haasteet, ongelmat, ja tunnistetut muutokset riippuvuuksissa tai riskeissä • Työskentelyssä ei ole havaittu merkittäviä haasteita tai riskejä.

Yritysjaoston tilanneraportti

Raportointijakson tuotokset • Yritysjaosto on asetettu ja valtionapuviranomaiset ovat nimenneet edustajansa yritysjaostoon.• Yritysjaoston puheenjohtajan kanssa on valmisteltu jaostotyön aloittamista.	Seuraavan jakson tehtävät • Yritysjaoston järjestäytyminen• Työsuunnitelman käsitteleminen ja kokoussuunnitelmasta sopiminen• Ensimmäisten selvitystehtävien aloittaminen
Poikkeamat, esteet tai muutostarpeet • Jaostotyön aloittamiseksi ei ole havaittu esteitä.	Haasteet, ongelmat, ja tunnistetut muutokset riippuvuuksissa tai riskeissä • Jaostotyö aloitetaan riskikartoituksella.• Jaostotyön suunnittelussa ja selvityksen tekemisessä hyödynnetään aiempien jaostojen valmistelua ml. raportteja ja suunnitelmia.

Lainsäädäntöjaoston tilanneraportti

Raportointijakson tuotokset	Seuraavan jakson tehtävät • Aikataulutettu koko keväälle noin kahden viikon välein kokoukset, joissa käsitellään 1) hallinnointiopas ja 2) valvontaopas.
Poikkeamat, esteet tai muutostarpeet	Haasteet, ongelmat, ja tunnistetut muutokset riippuvuuksissa tai riskeissä

Muut keskeiset tehtävät ja asiat

- Viestintä
 - Hankkeen tilannekatsaus (Teams) järjestetään 26.1.2023 kuntaministeri Paateron avaussanoin. Vuoden ensimmäinen uutiskirje julkaistaan kahta päivää aiemmin. Viimeisen hankevuoden viestintää on suunniteltu.
 - Valtionavustushankkeen loppuseminaari järjestetään alustavan suunnitelman mukaan tiistaina 21. marraskuuta klo 9.00–12.00.
- Asiantuntijaresurssit
 - Tehtäväkiertomenettelyllä Ulla Suomela siirtyy VK:iin, osan työajasta (tutkimus- ja yritysjaosto) käyttää edelleen VM:n tehtäviin.

Valvontamallin tavoitteet ja vaikutukset

Valvontamallin tavoitteet ja vaikutukset

- Valvontamallin tavoitteena oli luoda uusi lähestymistapa valtionavustusten valvontatyöhön. Valvonnassa pyritään jatkossa entistä enemmän keskittymään tunnistettuihin riskeihin. Myös olennaisuus otetaan yhdeksi valvontaa ohjaavaksi perusajatuksiksi.
- Valvontamallia valmisteltaessa korostui toive valtionavustuksella toteutettavan toiminnan todentamisesta. Uuden valvontamallin myötä valtionapuviranomaisen toiminnan painopiste tulee olemaan aikaisempaa enemmän avustusten saajien neuvonnassa sekä avustettavan toiminnan todentamisessa.
- Koska valtionavustustoiminta on hyvin monimuotoista, on yksityiskohtaista, kaikkiin tilanteisiin sopivaa valvontamallia mahdoton rakentaa. Valvontamalli on pyritty pitämään yleisellä tasolla, jotta se olisi mahdollisimman laajasti omaksuttavissa. Valtioapuviranomaisen tulee laajentaa ja rakentaa mallia eteenpäin, jotta se vastaa parhaalla mahdollisella tavalla kunkin toimijan tarpeisiin.

Valvontamallin tavoitteet ja vaikutukset jatkoa

- Luovutaan päällekkäisestä tekemisestä
- Riskiluokittelu
- Ei pyydetä tietoa, jolla ei ole merkitystä avustuksen hakemisen tai seurannan kannalta
- Kerätään valvontatyössä saadut opit ja hyödynnetään niitä

Valtionavustusviranomaisen valvonnan järjestäminen

- Valvontamallissa painotetaan valtionapuviranomaisen johdon vastuuta avustustoiminnasta.
- Johdon vastuulla on huolehtia, että avustustoimintaan on käytettävissä riittävät henkilö- ja osaamisresurssit.
- Johdon tulee myös varmistaa, että valtioapuviranomaisen avustustoiminnassa noudatetaan kaikilta osin hyvän hallinnon periaatteita.
- Johdon tulee luoda seuranta- ja raportointikäytännöt, joiden perusteella valtionavustustoiminnan tehokkuutta ja toimivuutta voidaan arvioida.
- Valvonnalle tulee määritellä tavoitteet, joiden toteutumista seurataan.
- Ylimmän johdon tulee edistää kulttuuria, joka rohkaisee henkilöstöä nostamaan esiin mahdollisia huolenaiheitaan.

Valvontamalliopas

- Valvontamalliopas julkaistaan kevään 2023 aikana. Ensimmäinen versio on olemassa, mutta sitä jatkojalostetaan yhteiskehittämisen mallin mukaisesti ennen lopullista julkaisua.
- Valvontamalliopasta täydentävät esimerkinomaiset:
 - Tilintarkastajan raporttimalli
 - Tarkastusraporttimalli valtionapuviranomaisen omiin tarkastuksiin
 - Tarkastusilmoitus
 - Hallinto- ja valvontamallin kuvaus ja tilintarkastajan raporttipohja

Kiitos

VALTIONAVUSTUKSET
STATSUNDERSTÖD

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

